

תערוכה || גזירות גורל

דווקא במגזרות נייר עדינות בחרה נעה יקותיאלי לטפל בקטסטרופות עולמיות. עוד במוזיאון בקיבוץ הזורע: הרים צפים בתערוכה של יונתן גולדמן ורשמים מרעידת האדמה ביפן בתערוכתו של אלכס ליבק

איתן בוגנים 02.04.2014 16:20

רוח של התחדשות נושבת במוזיאון וילפריד ישראל הוותיק שפועל בקיבוץ הזורע משנת 1951. במוזיאון המאכלס את אוספי האמנות מהמזרח הרחוק והקרוב של וילפריד ישראל, תיפתחנה מחר בצהריים שלוש תערוכות חדשות, שתיים מהן של אמנים צעירים שיציגו לראשונה תערוכת-יחיד מוזיאלית.

נעה יקותיאלי, ילידת 1989, תציג בתערוכה "מבעד לערפל, המרחק" מיצב הבנוי משני קירות מקבילים שיוצרים מסדרון צר יחסית, ומשני צדיו תלויות ליותר ממאתיים עבודות עשויות בטכניקה של חיתוכי נייר. העבודות שעל הקירות העמוסים להתפקע מציגות דימויים של הרס, שברי זכרונות לאחר אסונות טבע ורגעי התמודדות וחמלה עם הקטסטרופות. המקור לדימויים של יקותיאלי הוא תצלומי אסונות שהתרחשו במקומות שונים בעולם, ולקסם שבעמלנות חיתוך-הנייר המזוהה עמה התוודעה יקותיאלי, שלא למדה אמנות במסגרת רשמית, בעולם האופנה שבו החלה את דרכה. מעברו השני של אחד הקירות יוצא מין נחיל משתרך של חפצים, אבנים, רהיטים ושיירי תרבות, שובל ארוך של הריסות. גם בערימת ההריסות וגם במגזרות הנייר, ניכר שיקותיאלי מתייחסת לאסון מנקודת מבט אישית ופואטית, חפה מהאשמות וביקורת. זה לא סיפור מסוים של אובדן או חסד אלא מבט על האוניברסלי והאנושי. גם מגזרות הנייר שלה תלויות על הקירות ללא כל קשר למיקום הגיאוגרפי של האסון או לזמן שבו התרחש. הקירות הם מעין אתר הנצחה למציאות איומה כללית ובאותה עת גם עדות לארעיותה.

ענת טורבוביץ, שאוצרת את התערוכה יחד עם שיר מלר-ימגוצי, מציינת שיקותיאלי "מגדירה את עצמה לא כאמנית אלא כחוקרת זיכרון". למרות שהאסון נוכח בכל, הוא לא העיקר, אלא רק סיפור המסגרת אשר באמצעותו מתבוננת האמנית "בריק שנוצר, באותו מקום שאנו מרגישים בהיעדרו ושואפים להשלימו". הקיר לדברי טורבוביץ הוא מטאפורה לזיכרון שמחסיר את מה שהתרחש ומשלים עם האין. "אנחנו שואפים להשלים את הריק כדי לא להרגיש בו, אבל הריק הוא חלק משמעותי בחיינו", אומרת האמנית עצמה, הרואה באותו ריק יסוד המאפשר תנועה והשתנות.

לצדה של יקותיאלי יציג יונתן גולדמן, יליד 1984, את התערוכה "L.A.N.D", בה הוא מחבר מדיומים שונים לכלל חוויה חושית רב-ממדית. הדימוי המרכזי בתערוכה של גולדמן, המופיע בווריאציות שונות, הוא הר צף שנדמה כמרחף בחלל. בהמשך מציג גולדמן עבודה המזכירה נוף הררי, עשויה משאריות עצים שנחתכו באורכים שונים בהתאם לאורכי הגל של צלילי הים, אותם הוא הקליט והדפיס. במיצב של האמן הצעיר עומדת גם מעבדה שבה הוא מגדל הרים זעירים הצפים בנוזל ירקרק בתוך צנצנות מעבדה.

אולי בשל עיסוקה של אמו במחקר ביולוגי ואקולוגי, המעבדה הפכה לסביבתו הטבעית של גולדמן. גם בתערוכת-הגמר שלו בשנקר לפני כשנתיים, הוא יצר מעבדת MDMA מוזרה ורעשנית, בה תורגמו צלילים של טפטופים לכדי מידע חזותי. בטקסט התערוכה כותבת האוצרת שיר מלר-ימגוצ'י שגולדמן "מתייחס לאמנות כאל שדה מחקר של קשרים במציאות, ומציע חלופה שיש בה אופטימיות ותום, בית גידול ליבשות חדשות".

גם המיצב של גולדמן מצוי מחוץ לזמן הממשי, אך עדיין שומר על עיקרון ההשתנות המתמדת. "אחד הדברים שחסרים לי באמנות חזותית הוא ממד הזמן הנעדר", אומר גולדמן. "כשאתה יוצר פסל או ציור בסטודיו, זו פעולה בחומר המסתיימת לפני שהעבודה מוצגת. אין פה אפקט של מיצג, של משהו שמתהווה כל הזמן. זה מה שהוביל אותי ליצור מיצב, שבו משתנה מה שהצופה שומע ורואה. בכל רגע שנכנסים אליו, קורה משהו חד-פעמי שמשתנה כל הזמן, ומערכת היחסים ממשיכה להתהוות". התערוכה השלישית במוזיאון היא "שלוש שנים אחרי..." של אלכס ליבק, צלם העיתונות הוותיק, שיציג את רשמיו מרעידת האדמה ביפן ב-2011. גם בתערוכה זו, לדברי האוצרת שיר מלר-ימגוצ'י, הדגש בצילומים אינו על מראות של הרס אלא על התחושה המתעוררת למראה מקום שהיה מלא חיים והפך לנוף חשוף. "מקבץ המעביר באופן מובלע את ממדי ההרס ואת הקושי האנושי להתמודדות אתו".